

Συμπεραίνοντας θέλω νά πῶ ὅτι, ὅπως γιά ἔθνο-
λογικούς λόγους, ἔτσι καί γιά τίς θυσίες του, κι
ἀκόμη καί γιά τὸ ὅτι τὰ σκορπισμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ
ὀρφανὰ παιδιὰ του θέλουν μιὰ πατρίδα, ποῦ ἔπω-
σ-
δήποτε νά τὰ χωρήῃ, ὁ Ἑλληνισμός ἔχει κάθε δι-
καίωμα νά ἱκανοποιηθῇ ὅσο γίνεται πλατύτερα. Κι
αὐτό, νομίζω, εἶναι καί τῶν Βουργάρων καί τῶν
Σέρβων τὸ συμφέρο. Ξέρω καλὰ πῶς ὁ καθ'αυτὸ
Βουργάριος λαὸς ἔχει ἀπὸ καιρὸ βαρεθεῖ τὰ βάρη
πὸ τοῦ φόρτωσαν γιά τὴ Μακεδονία καί γι' αὐτὸ
θαρρῶ, πῶς συμφέρο σ' ὅλους εἶναι νά μὴν ἀδικη-
θῇ ὁ Ἑλληνισμός, νά μὴν παραπληγωθῇ, κ' ἔτσι
νά πάψουν οἱ οἰκογενειακές μας φαγωμάρες καί νά-
λαφρώσουν κάπως οἱ στρατιωτικοὶ προὑπολογισμοί,
ὅχι νά ἐξακολουθήσουν τὸν ἀνήφορο. Ἄν ὅμως ὅσα
λέμε φαίνονται κοινὰ ἢ ἀφελῆ πολὺ στὴ γουρου-
νίσια λογική, ἀλλάζει ὁ λόγος. Τὸ γουρουνὶ βέβαια
δὲν κοιτάζει παρὰ, ὅπου μπορέσῃ, νά χώσῃ τὴ μύ-
τη του κ' ὕστερα, ἔτι βρέξῃ, ἄς κατεβάσῃ. Κι ἂν
αὐτὴ ἡ λογικὴ νικήσῃ στοὺς συμμάχους μας κι ἂ-
ναγκαστῇ τυχὸν νά υποχωρήσῃ ἡ Ἑλλάδα ἐδῶ κ'
ἐκεῖ, ἄς περιμένουμε τότε νέα αἵματα μόνο καί μό-
νο ἐξαιτίας μιᾶς χτηνώδικης κι ἀδικῆ ὁρεξῆς ἀρπα-
γῆς· γιατί βέβαια, ὅσο μπορῶ ἐγὼ τοῦλάχιστο νά
βεβαιώσω, ὁ Ἑλληνισμός δὲ θὰ ξεγράψῃ, ἔτι τοῦ
ἄρπαξουν ἀθελά του οὔτε θὰ πᾶψῃ νά ζητᾷ ἀνάλο-
γα μὲ τίς θυσίες του μερίδιο στίς χῶρες, ποῦ καί
χωρὶς θυσίες ἔπρεπε νάναί δικές του.

7.12.912

ΛΥΔΟΣ ΠΟΛΑΒΡΟΣ

— — — — —

— Ὅσοι κρατοῦνε συνέχεια τοῦ «Νουμά», πα-
ρακαλοῦμε, στὰ περιεχόμενα τοῦ 1912 νά προστέ-
σουν καί τὰ περιεχόμενα τοῦ ἀριθ. 473 ποῦ ἀπὸ λά-
θος τυπογραφικὸ μείνανε ἔξω ἀπὸ τὸ γενικὸ πῖνακα.

— Τὸ φύλλο δὴ κι ἔμπρὸς θὰ βγαίνει μὲ τίς ταχτικές,
τίς δεξιὰς του σελίδες. Ἄμα σκαρτάρουν τὰ πράγματα, θὰ ξα-
ναρχήσῃ νά βγαίνει ταχτικὰ κάθε βδομάδα.

— Οἱ μεσιανὲς σελίδες θὰ τυπώνονται ἔτσι χωριστά, ὅ-
πως στὸ σημερινὸ φύλλο, σὲ σελῆμα βιβλίου. Κ' ἔτσι οἱ ἀνα-
γνώστες τοῦ «Νουμά», στὸ τέλος κάθε χρονιάς, θάχουν καί
τρία τέσσερα βιβλία ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ φύλλο.

— Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ δημοσιεύσουμε τὴ «Θεσσαλία»
τοῦ ποιητῆ Ἀγγελου Σικελιανοῦ.

— Στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τῶν «Παναθηναίων» δημοσιεύ-
τηκε μιὰ σημαντικὴ βιογραφικὴ μελέτη τοῦ καθηγητῆ κ'
Ἀντρεάδη γιά τὸ Μαβίλη.

— Μερικοὶ φίλοι ἀπὸ τὴν Τουρκία μᾶς ζητᾶνε τὰ φύλλα,
ποῦ βγήκανε ἀπὸ τότε ποῦ ἀρχίνησε ὁ πόλεμος καί πᾶψαμε
νά στέλνουμε φύλλα στὴν Τουρκία. Τὰ φύλλα αὐτὰ τὰ κρα-
τοῦμε στὸ γραφεῖο μας νὰν τὰ στέλνουμε μαζωμένα, ἅμα τε-
λιώσῃ ὁ πόλεμος. Ὡστόσο σὲ ὅσους μᾶς τὰ ζητᾶνε τὰ στέλ-
νουμε κι ἀπὸ τώρα, σῶναι μόνο νά μᾶς γράφουνε μὲ ποῖο μέ-
σο μποροῦμε νὰν τοὺς τὰ στέλνουμε ἀσφαλίσμένα.

ΚΑΤΟΥΛΟΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

II

ΣΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ ΤΗΣ ΛΕΣΒΙΑΣ

Πουλάκι, μοναχὴ χαρὰ τῆς νέας μου ἐρωμένης,
τῶν παιγνιδιῶν της σύντροφε, σένα ποῦ κρύβει πάντα
πάνω στὸ στήθος τὸ ἀπαλὸ καί μὲ τὸ δάχτυλό της
σοῦ παίζει, κάνοντας πικρὰ νά τὴ δαγκάνεις, ὅταν
δὲν ξέρω ποιὰ λατῶρα της τὴν κάνει νά πλανεύει
τὴ λύπη ποῦ ἔχει τὴν κρυφὴ σὰ βροσκομαι μακριὰ της.
Νᾶταν, πουλί μου, βολετὸ καθὼς ἐσὺ νά παίζω,
γιά νά ἡσυχάζω τὴ φωτιά ποῦ τόσο μὲ φλογίζει,
χόνοντας μιὰ παρηγοριά στίς θλίψεις τῆς ψυχῆς μου!
Θᾶταν σὲ μένα τὸ φτωχὸ τόσον ὠραῖον ἀλήθεια,
ὡς εἶταν καθὼς λὲν γλυκὸ στὴ γλήγορη Ἀταλάντη,
τὸ μῆλο ἐκεῖνο τὸ χρυσό, τὸ μαγεμένο μῆλο,
ποῦ ἔκανε τὴν παρθενικὰ τὴ ζώνη της νά πέσει!

IV

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΡΑΒΙ

Βλέπετε τοῦτο, φίλοι μου, τὸ σκάφος; Καθὼς λένε
εἶταν τὸ γλιγωρότερο καράβι. Κανέν' ἄλλο
ποτέ του δὲν τὸ πέρασε στὸ δρόμο, ἢ τὰ πανιά του,
ἢ τὰ κουπιά του ἂν ἔδωκαν τὰ κύματα νά σκίσει.
Νὰ τ' ἀρνηθῇτε σᾶς καλεῖ τρομαχτικὰ ἀκρογιάλια
τῆς μαύρης Ἀδριατικῆς, Κυκλάδες ὀργισμένες
καί σένα Ρόδο ξακουστή, καί σένα Προποντίδα,
καί σένα Θράκη ἀπόσιτη καί σᾶς ἀχτὲς τοῦ Εὐξείνου,
ὅπου ἓνα δάσο μιὰ φορὰ ξάπλωνε τὰ φτερά του.
Ναί! τοῦ Κυτῶρον οἱ κορυφὲς ὅπου συχνὰ ἀντηχοῦσεν
ἀπάνω στὰ προφητικὰ τὰ φύλλα του ὁ ἀγέρας.
Λέει, πῶς τὸ ξέρετε καὶ γιά νά τὸ μαυριεῖστε,
Ἄμαστρο ἐσὺ καί Κύτωρε ποῦ εἴσπον ἀπὸ πυξάρι
στεφανωμένος πάντοτε, γιατί ὑψωνόταν καί εἶταν
στὶς χιονισμένες σας κορυφὲς ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου.
Καί τὰ κουπιά του πρῶτ' αὐτὰ στὴ θάλασσα ἐβραχίγκαν
ὅπου ἔλουσε τὰ πόδια σας. Ἀνάμεσ' ἀπὸ κεῖνι
τὰ ὀρμητικὰ τὰ κύματα τὸν κύρη του εἶχε φέρει,
εἶτε ἀπ' τὴν Δύση ἢ τὴν Ἀγνή, ὁ ἀγέρας κι ἂν φρουσοῦσε,
εἶτε ἂν ὁ Αἰόλος ἦρχονταν ἐκεῖ γιά νά παύσει.
Καί ὅμως ποτέ δὲν πρόσφεραν εὐχὲς στοὺς θεοὺς γιά
[τοῦτο,

ἀπ' τὴ στιγμὴ ποῦ φεύγοντας μιὰ θάλασσα μεγάλη,
ἦρτε ν' ἀράξει στίς ὀχτιές τῆς λίμνης τῆς καθαρίας.
Τέτοιους καιροὺς ἀπέρασε καί τώρα ἔρημο καί μόνο,
σαλπίζει μὲς τοῦ λιμανιοῦ τὴ νεκρικὴ γαλήνη
καί πέρνει γιά προστάτες του, ἑσένα Πολυδεύκη
καί σένα Κάστορα καλὸ—δίδυμα ἀστέρια, θεῖα!

V

ΣΤΗ ΛΕΣΒΙΑ

Μόνο για την αγάπη μας ὡς ζήσουμε, ὦ Λεσβία, τῶν γερατιῶν τὰ βάσανα τὰ μάταια περγελώντας· οἰμέρες φεύγουν κ' ἔρχονται, μὰ μιὰ φορὰ ὕτανσβύσει τῆς ζήσης μας τῆς πρόσκαιρης ἢ φλόγα, τότε πρέπει στὸν ἴπνο τὸν αἰώνιο νὰ κοιμηθοῦμε ! Δὸς μου χίλια γλυκὰ φιλιὰ λοιπὸν καὶ ἄλλα ἑκατὸ καὶ χίλια κ' ἔπειτα δὸς μου ἄλλα ἑκατὸ κ' ἔπειτα χίλια καὶ ἄλλα, μὲς στὶς χιλιάδες τὰ φιλιὰ ποὺ θὰ δοθοῦνε ὡς τόσο νὰ χάσουμε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ξέρουν αὐτοὶ ποὺ μᾶς ζουλεύουνε καὶ ποῖτε μεῖς ἀκόμα· τόσα φιλιὰ νὰ μὴ μποροῦν τὸ φτόνο τους ν' ἀνάρουν!

VII

Μοῦ ζήτισες, Λεσβία μου, πόσα φιλιὰ μποροῦσαν νὰ μὲ χορτάσουν γιὰ νὰ πῶ στὸ τέλος· Φτάνει, ὠφτάνει! Ὅσος εἶνε ὁ ἄμμος ὁ πολὺς σπαρμένος στὴ Λιβύα, στοὺς μυρωμένους τοὺς ἀγροὺς τῆς μαγικῆς Κυρήνης, κοντὰ στοῦ Αἰῶ το νὰο καὶ τὸν ἱερὸ τὸν τάφο τοῦ Βάττου τοῦ πανάρχαιου· ὅσο ψηλὰ εἶναι τῆσρα νύχτας βαθειᾶς καὶ εἰρηνικῆς ὅπου γλυκὰ φωτίζουν τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὰ ὄργια τῶν μυστικῶν ἐρώτων, τόσα φιλιὰ ἀπ' τὸ στόμα σου θὰ φτάνουν γιὰ νὰ σβίσειν τὴ δίψα μου τὴν ἄπειρη καὶ νὰ φωνάξω : Φτάνει ! Ὡς μποροῦσαν ὅλ' αὐτὰ τὸ φτόνο νὰ μὴ φέρονεν στὸ στόμα τὸ φαριμακερὸ καὶ τὸ πικρὸ τῶν μαύρων !

XXXI

ΣΤΟ ΧΕΡΣΟΝΗΣΙ ΤΟΥ ΣΙΡΜΙΟΥ

Ὡ ποιὰ χαρὰ ποὺ βλέπω σε καὶ πάλι ὠραῖο Σίρμιο, μαργαριτάρη ἀπ' τὰ νησιὰ καὶ ἀπὸ τὰ χερσονήσια, ποὺ ὁ Ποσειδῶνας σὲ μετρᾷ σ' ἀτέλειωτα τὰ μάκρη, ποὺ ἀπλώνουν οἱ δυὸ θάλασσες καὶ οἱ γαλήνιες λίμνες. Μόλις τολμῶ νὰ φαντασθῶ πῶς τώρα πιά ἔχω φύγει ἀπὸ τῆς Θράκης τοὺς ἀγροὺς καὶ ἀπὸ τῆς Βιθυνίας καὶ δίχως φόβου χαίρουμαι τὴν ἄφραστη δημοφιλίᾳ σου. Τί εὐτυχία ἐλεύτερος ἀπ' τὶς φροντίδες, ὅταν ἀφήσεις τὸ φορτίο αὐτῶν ποὺ κυνηγοῦν τὴ δόξα· ἀπὸ ταξίδια μακρυνὰ σὰν ἔρχεσαι νὰ γύρεις ἀποσταμένος στὸ καλὸ, τὸ γονικὸ σου σπίτι καὶ ναῦρεις τὴν ἀνάπαυση 'πὺ στὸ κρεβάτι ἐκεῖνο ποὺ τόσα χρόνια ἐνέειρουν καὶ τόσο ἐλαχταροῦσες ! Φτάνει στὶς τόσες τὶς εὐκὲς αὐτῇ μου ἢ εὐτυχία, πόθων πολλῶν ζωντάνευμα. Σίρμιον ὠραῖο, χαῖρε, γέλασε γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ ἄρχοντα τοῦ καλοῦ σου· καὶ σεῖς τῆς λίμνης τὰ νερὰ τῆς διαφάνης τοῦ Κώμου χαρεῖτε ἀκόμα, παίξετε, καὶ γύρω ὡς ἀντηχήσουν χαρὰς τραγούδια ποὺ ἦρτα ἐδὼ μοναχικὰ νὰ ζήσω !

Μεταφραστὴς ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΖΟΥΓΡΑΦΙΕΣ

“Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ Η ΜΟΝΑΞΙΑ.”

Κράτα τὸ δρόμο σου, καταβοκίνη,
σπάσε τὰ σίδερα, ταξιδεντή !

(Σελ. 157)

Ἡ μάνα Πολιτεία καὶ ἡ γυναῖκα Μοναξιά, δυὸ Μοῦσες, σφραγίζουν τὸ νέο βιβλίον, ἀνθινὸ στεφάνι τοῦ τραγουδιοῦ, τοῦ ποιητῆ Κωστῆ Παλαμᾶ. Χωρισμένα σὲ ἑξῆ σειρές, ταιριασμένα καὶ ἀταίριαστα, μᾶς δίνουνται στὸ φῶς καινούργια καὶ παλιὰ ποιήματα, δημοσιεμένα κάμποσα, ξεχασμένα καὶ δυσκολεύρετα, καὶ ἄλλα μερικὰ γραμμένα σὲ καιροὺς διάφορους καὶ ἀδημοσίευτα.

Τὸ τραγούδι τοῦ Παλαμᾶ ἀπὸ τὸ 1890 καὶ ὠθε, περπάτησε ὅλους τοὺς δρόμους τῆς ποιητικῆς τέχνης ἀπὸ τὴν πλατὺ καὶ μακρινὴ ἐπικὴ σφράτα ἵσα μὲ τὸ μονοπάτι τοῦ εὐωδιασμένου μπαξέ τὸ σκεδιασμένο καὶ φροντισμένο ἀπὸ τὸν ἐπιδέξιον περιβολάρη. Σὲ ὅλους τοὺς γύρους τούτους μᾶς δόθηκε νὰ γνωρίσουμε κάτι πρωτότυπο καὶ πρωτόφαντο φερμένο ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ἀληθινῆς τέχνης, μὲ ὕψος, μὲ βάθος, μὲ ἔγκο, μὲ πλοῦτος καὶ μεγαλοπρέπεια.

Ἡ Ἑλληνικὴ ποίησις ποὺ γνώρισε τὸ πέρασμα μιᾶς εὐωδίας ἀπὸ Σολωμὸ καὶ Βαλαωρίτη, βρέθηκε ἄξαφνα μπροστὰ σὲ ἀνθισμα πλήθους ποὺ ἡ βαρεὶὰ μυρουδιά του δὲν ἔπαψε ὡς τὴν ὥρα νὰ σκορπίζεται γύρω. Βέβαια τὸ τέτοιο ἀνθισμα κρατιέται ἀπὸ τὴν προσήγη καλλιέργεια τῆς Μούσας τῆς ἀριστοκρατικῆς στὰ δοξασμένα Ἑξάνητα, καὶ τῆς δημοτικῆς στὶς χώρες τῆς ρωμαϊκῆς στερῆς. Ὅμως ὅλ' σταθμὴ στὴν ποίησίν μας ἔσημαντικώτερος ἴσως σταθμός, γιὰ τὴ νεώτερη ἐποχὴ, γιὰτὶ κλείνει πλάτος μεγαλῆτερο, νόημα βαθύτερο, ἀδρὸ χρῶμα κ' εὐτυχισμένο ἀνάδωμα ἀπὸ σοφία μεστή καὶ νιάτα χρυσά.

Ἡ ἐντέλεια τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ ποιητῆ τῆς «Φλογέρας τοῦ Βασιλεῶ» δὲν εἶναι μονάχα στὸ ἀψηλόνόητο φτερούγισμα τῆς μάνας Μούσας γιὰ ἐπὶ μεγάλο, φωτεινὸ, ἀληθινὸ, δίκιο παρᾶξει καὶ συγκινεῖ τὴν ἀνθρώπινη σκέψη καὶ ψυχὴ, μὲ τρόπο ἱσορροπημένο στὴ φαντασία, σοβαρὸ καὶ μελετημένο, πλουμισμένο μὲ ὅλα τὰνθη τοῦ Ἑλληνικοῦ ζωντανοῦ λόγου. Ἡ ἐντέλεια τοῦ τραγουδιοῦ μᾶς φανερώνεται περσότερο στὴν τεχνικὴ δημιουργία τοῦ ἴδιου τοῦ τραγουδιοῦ, στὸ σύνθεμα καὶ στὸ πλάσιμό του. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ποίησις **τέχνη**. Μὰ τέχνη, ποὺ μέσα στὸ θεῖο φύσημα, στὸ ἀποπάνου δο-